

In het decembernummer van „Populier” 1969³⁾ is een artikel verschenen, getiteld „De populiererasen in de EEG-landen”, waarin een groot aantal rassen werd vermeld. Deze waren in verband met hun bruikbaarheid voor Nederland in 3 categorieën onderverdeeld, te weten:

- a rassen waarvan de aanplant toegelaten kan worden
- b rassen waarvan de import niet kan worden verboden maar waarvan aanplant ongewenst is
- c rassen waarvan de import verboden zou moeten worden.

Sinds de publikatie van dit artikel hebben zich in het populierensortiment grote veranderingen voltrokken en is bovendien de handel van populieren binnen de EEG wettelijk geregeld.

Door de subgroep „Bosbouwkundig teeltmateriaal” van de EEG* is op basis van het rapport „Populiererasen in de EEG-landen”²⁾ een overzicht opgesteld van de rassen die in elk van de lidstaten wel of niet in de handel kunnen worden toegelaten.

In dit overzicht zijn voor elk land de rassen die voor de houtproductie van belang zijn in 3 categorieën onderverdeeld, namelijk:

- a rassen die op de eigen nationale lijst voorkomen
- b rassen die op de nationale lijst van een andere lidstaat voorkomen en waarvan de import toegelaten is
- c rassen, als boven, waarvan de import niet toegelaten is.

Door de lidstaten mag de import van bepaalde rassen op basis van de volgende punten worden geweigerd:

- 1 gevoeligheid voor kanker
- 2 gevoeligheid voor Marssonina
- 3 gevoeligheid voor roest
- 4 gevoeligheid voor vorst
- 5 niet aangepaste vegetatieperiode met gevaar voor beschadiging door nachtvorst (in najaar of voorjaar)
- 6 vormfouten.

Het laatste punt kan alleen bij uitzondering door een lidstaat als argument gebruikt worden om de import van een bepaald ras te weigeren. Elke lidstaat zal bekend maken welke rassen er niet geïmporteerd mogen worden. Rassen, die wel geïmporteerd mogen worden (omdat ze niet op grond van een van de bovengenoemde zes punten kunnen worden geweigerd) maar waarvan het gebruik om andere redenen (b.v. een slechte groei) niet is aan te bevelen, kunnen uitsluitend door de lidstaten via voorlichting „voor aanplant ongewenst” worden verklaard.

In de laatste jaren is in de oorspronkelijke zes EEG-landen het populierensortiment met 35 rassen uitgebreid. Met de toetreding van Engeland, Ierland en Denemarken nam weliswaar het aantal EEG-landen toe, maar van deze landen is nog niet bekend welke populiererasen er officieel in de handel zijn toegelaten.

In Nederland is het aantal tot de keuring toegelaten rassen met tien stuks (excl. P. alba 'Raket') uitgebreid⁴⁾, in Duitsland met negen⁷⁾, in België met elf⁵⁾, in Frankrijk met één (Fritzi Pauley) en in Italië met zeven⁶⁾.

In Nederland is één ras van de nationale lijst verwijderd ('Regenerata' of 'Forndorf'), in Duitsland is dat met maar liefst zestien rassen gebeurd. Een gedeelte van deze zestien is in het laatste bekende overzicht van de subgroep „Bosbouwkundig teeltmateriaal” van de EEG⁸⁾ voor Duitsland al niet meer opgenomen waaronder 'Brabantica', 'Forndorf', 'Eckhof', 'Leipzig' en

'Serotina de Selys'. Andere rassen die van de Duitse nationale lijst zijn verwijderd zijn o.a. 'I 154', 'I 262', 'I 455', 'Serotina' en 'Virginie de Frignicourt'. Mij is niet bekend waarom de Duitse rassen 'Allenstein', 'Bietigheim', 'Dolomiten', 'Drömling', 'Jacometti 78B' en 'Lingenfeld' niet in het overzicht van de genoemde subgroep voorkomen. Deze rassen staan wel op de Duitse nationale lijst vermeld maar zijn vermoedelijk weggelaten omdat ze indertijd onder beperkte voorwaarden toegelaten waren. Daar ze nu in Duitsland onvoorwaardelijk tot de handel zijn toegelaten zullen ze, naar men mag verwachten, eerlang ook op de EEG-lijst verschijnen.

In België is het sortiment, zoals gezegd, met elf nieuwe rassen vergroot, namelijk met 'Fritzi Pauley' en de Unal rassen 1 t/m 10. De Unal rassen zijn wel op de nationale lijst geplaatst maar stekmateriaal is nog niet aan de Belgische populierenkwekers verstrekt. De 'Forndorf' komt onder de naam 'Serotina erecta' op de nationale lijst van België voor, maar men vindt hem niet in het EEG-overzicht; ook daarvoor is de reden mij onbekend. In tabel 1 zijn alle in de EEG in de handel zijnde rassen vermeld. Daarbij is voor elk ras aangegeven of het in de verschillende EEG-landen op de nationale lijst voorkomt (0) en als dat niet het geval is, of wel (+) of niet (—) geïmporteerd mag worden. De in de tabel vermelde gegevens zijn grotendeels ontleend aan het laatste bekende overzicht van de subgroep „Bosbouwkundig teeltmateriaal” van de EEG, aangevuld met recente informatie.

In tabel 2 is vermeld of de import in Nederland van rassen, die

Alleen rassen die op de Nederlandse nationale lijst staan worden door de N.A.K.B.-keurmeesters van een plombe voorzien.

* Met dank aan ir. R. Koster voor de verstrekte informatie; de heer Koster is een van de vertegenwoordigers van Nederland in deze subgroep.

grotendeels nog niet in het EEG-overzicht staan, dient te worden toegelaten of geweigerd. Van een aantal rassen, waarvan de import niet kan worden geweigerd, moet de aanplant worden ontraden. In de kolom „motivering” is aangegeven op welke gronden import en/of aanplant naar mijn mening moeten worden geweigerd resp. afgeraden.

De in Nederland in de handel zijnde rassen staan vermeld in de „Rassenlijst” van „De Dorschkamp” en in het „Rasnamenregister”, uitgegeven door de N.A.K.B. in 1973.

In het onderstaande wordt een persoonlijke mening gegeven over de mogelijkheden voor Nederland van rassen uit andere EEG-landen.

P. deltoides

De 'Chautagne', 'Harvard' en 'Lux' zijn op basis van een te grote kanker gevoeligheid geweigerd; de eerste twee mogen officieel al niet in Nederland worden geïmporteerd.

Van de overige vier rassen, drie nieuwe Duitse rassen ('Lincoln', 'Peoria', 'Marquette') en één Italiaans ras ('Onda'), kan de import worden afgewezen op basis van een niet aangepaste vegetatieperiode wegens te zuidelijke herkomst. In Duitsland wordt

de aanplant van *P. deltoides* ook alleen aanbevolen voor warme gebieden. Over hun weerstand tegen kanker is niets bekend.

P. x euramericana

Van een groot aantal buitenlandse rassen kan de import worden geweigerd op basis van hun gevoeligheid voor kanker, Marssonina en roest; voor dertien euramerikaanse hybriden, in tabel 2 met een + of een × teken aangegeven, is dat niet het geval.

De zes nieuwe Belgische rassen (Unal 1 t/m 6), die echter nog niet verkrijgbaar zijn, komen alle voor proefsgewijze aanplant in aanmerking. In Nederland is met deze populieren nog geen ervaring opgedaan; hun weerstand tegen bladziekten en kanker is goed, terwijl hun groei in België beter is dan die van 'Robusta'.

De 'Bleu d'Exaerde' is voor zover bekend identiek met 'Serotina'. Deze kloon wordt, ondanks een hoge roestgevoeligheid, in Nederland toegelaten; de enige reden die hiervoor kan worden aangevoerd, is dat 'Serotina' nog steeds op onze nationale lijst voorkomt. De aanplant moet echter worden afgeraden.

De import van 'Regenerata de Neeroeteren' moet worden geweigerd daar deze kloon vrijwel zeker identiek is aan 'Forndorf',

Tabel 1 Situatie van de populiererasen in de verschillende E.E.G.-landen.

sektie en ras	NL	B	D	F	I	L	sektie en ras	NL	B	D	F	I	L
I Sektie Aigeiros							– Neupotz	+ ¹⁾	0	0	+	+	+
<i>P. nigra</i>							– Ostia			0			
– Loenen	0						– Regenerata de Neeroeteren	+	0	+	+	+	+
– Vereecken	0						– Rintheim			0			
<i>P. deltoides</i>							– Robusta	0	0	0	0	+	+
– Chautagne	—	—	—	0	+	+	– San Martino					0	
– Harvard	—	—	+	+	0	+	– Serotina	0	0		+	+	+
– Lincoln			0				– Serotina de Selys	+ ¹⁾	0	—	+	+	+
– Lux					0		– Spijk	0					
– Onda					0		– Tardif de Champagne	0	0	0	0	+	+
– Peoria			0									0	
– Marquette			0				– Triplo		0				
<i>P. x euramericana</i>							– Unal 1		0				
– Agathe F	0						– Unal 2		0				
– Allenstein			0				– Unal 3		0				
– Bietigheim			0				– Unal 4		0				
– BL Costanzo					0		– Unal 5		0				
– Blanc du Poitou	—	—	0	0	+	+	– Unal 6		0				
– Bleu d'Exaerde	+ ¹⁾	0	+	+	+	+	– Virginie de Frignicourt	—	—		0	+	+
– Boccalari					0		– Zeeland	0	0	+	+	+	+
– Büchig			0										
– Dolomiten			0				II Balsempopulieren en hun hybriden						
– Dorskamp	0	—	+	+	+		– Androscoggin	0	—	0	—	+	+
– Drömling			0				– Barn	0					
– Flachslanden	+ ¹⁾	0	0	+	+	+	– Blom	0					
– Flevo	0	—	+	+	+	+	– Brühl			0			
– Florence Biondi	0						– Donk	0					
– Forndorf (= Serotina erecta)		0					– Fritz Pauley	0	0	+	0	+	+
– Gattoni					0		– Geneva	0	—	—	—	+	+
– Gelrica	0	0	0	+	+	+	– Heimbürger	0					
– Grandis	—	—	0	+	+	+	– Muhle-Larsen			0			
– Harff	0	0	0	+	+	+	– Oxford	0	—	0	—	+	+
– Heidemij	0	0	0	+	+	+	– Rap	0					
– I 45/51	—	—	—	+	0	+	– Rochester	0	—	0	+	+	+
– I 154	—	—			0	+	– Scott Pauley			0			
– I 214	0	0	0	0	0	+	– Unal 7		0				
– I 262	—	—			0	+	– Unal 8		0				
– I 455	—	—		+	0	+	– Unal 9		0				
– Jacometti 78B			0				– Unal 10		0				
– Lampertheim			0										
– Lingenfeld			0										
– Löns	0	0	0	+	+	+							
– Marilandica	0	0	0	+	+	+							

0 op de nationale lijst staand

+ import officieel toegestaan

— import officieel niet toegestaan

¹⁾ afwijkend van het standpunt van de schrijver (zie tabel 2)

een zeer Marssoninagevoelige kloon, die in ons land niet meer is toegelaten.

Met de vijf nieuwe Italiaanse rassen ('BL. Costanzo', 'Boccalari', 'Gattoni', 'San Martino' en 'Triplo') zijn in Nederland nog vrijwel geen ervaringen opgedaan; de nodige voorzichtigheid moet worden betracht in verband met hun zuidelijke herkomst. De

Tabel 2 Advies van de schrijver over de import en aanplant in Nederland van rassen uit andere EEG-landen.

sektie en ras	advies	motivering
I Sektie Aigeiros		
<i>P. deltoides</i>		
- Lincoln	—	j
- Lux	—	a
- Onda	—	j
- Peoria	—	j
- Marquette	—	j
<i>P. x euramericana</i>		
- Allenstein ¹⁾	—	b
- Bietigheim ¹⁾	—	c
- BL Costanzo	×	k
- Bleu d'Exaerde	×	h
- Boccalari	×	k
- Büchig	—	h
- Dolomiten ¹⁾	—	f
- Drömling	—	d
- Flachslanden	—	g
- Forndorf (= Serotina erecta)	—	f
- Gattoni	×	k
- Jacometti 78B ¹⁾	—	f
- Lampertheim	—	h
- Lingenfeld ¹⁾	—	g
- Neupotz	—	g
- Ostia	+	e
- Regenerata de Neeroeteren	—	f
- Rintheim	—	h
- San Martino	×	k
- Serotina de Selys	—	h
- Triplo	×	k
- Unal 1	+	l
- Unal 2	+	l
- Unal 3	+	l
- Unal 4	+	l
- Unal 5	+	l
- Unal 6	+	l
II Balsempopulieren en hun hybriden		
- Brühl	—	k
- Muhle-Larsen	+	l
- Scott Pauley	+	l
- Unal 7	+	l
- Unal 8	+	l
- Unal 9	+	l
- Unal 10	+	l

+ import toe te staan, proefsgewijze aanplant aanbevelen
 × niet mogelijk import te weigeren, maar aanplant af te raden
 — import te weigeren

¹⁾ Rassen die tot voor kort in Duitsland voorwaardelijk waren toegelaten en vermoedelijk daarom niet in het EEG-overzicht stonden; ze zijn nu onvoorwaardelijk tot de handel toegelaten.

Motivering:

- a kankergevoelig
- b zeer gevoelig voor Marssonina en roest
- c gevoelig voor Marssonina, zeer gevoelig voor roest
- d gevoelig voor Marssonina en roest
- e matig gevoelig voor Marssonina en roest
- f zeer gevoelig voor Marssonina
- g gevoelig voor Marssonina
- h zeer gevoelig voor roest
- j niet aangepaste vegetatieperiode
- k gebrek aan praktijkervaringen
- l goede resistentie tegen ziekten

weerstand tegen kanker bleek zeer goed te zijn van de getoetste rassen 'BL' en 'Boccalari' nr. 2. Aanplant van deze rassen, anders dan bij wijze van proef, is ongewenst zolang niet meer ervaringen bekend zijn; in Italië hebben zij een vrij goede weerstand tegen Marssonina. De 'BL' kloon, die in enkele demonstratiebeplantingen van de Stichting Industrie-Hout is aangeplant blijkt wel gevoelig te zijn voor Marssonina. Dit kan verklaard worden door het feit dat onder de naam 'BL' in Italië meer rassen voorkomen. Hetzelfde geldt voor 'Boccalari'.

Van de vier nieuwe Duitse rassen, 'Büchig', 'Lampertheim', 'Rintheim' en 'Ostia' komt alleen de 'Ostia', een van origine Italiaans ras voor proefsgewijze aanplant in het zuiden van ons land in aanmerking. De andere drie zijn zeer gevoelig voor roest; hun import moet worden afgeraden. Over de kanker-gevoeligheid is nog niets bekend.

Balsempopulieren en hun hybriden

Van de zes rassen, die in ons land zullen kunnen worden toegelaten, komen er vier uit België en de andere uit Duitsland.

De nieuwe Belgische rassen zijn de 'Unal 7' en 'Unal 8' (hybriden van *P. deltoides* en *P. trichocarpa*), de 'Unal 9' en 'Unal 10' (*P. trichocarpa*). Met deze rassen zijn, uitgezonderd met de 'Unal 9', in ons land geen ervaringen opgedaan; ze komen alle voor proefsgewijze aanplant in aanmerking; hun weerstand tegen bladziekten en kanker is namelijk goed.

De twee nieuwe Duitse rassen komen eveneens voor proefsgewijze aanplant in aanmerking (*P. trichocarpa* 'Muhle-Larsen' en *P. trichocarpa* 'Scott Pauley'). De beperkte Nederlandse ervaringen met de groei van deze nieuwe populieren, evenals met de 'Unal 9', zijn tot nu toe goed; hetzelfde is het geval met hun weerstand tegen bladziekten en kanker.

In Duitsland is ook 'Brühl' in de handel, dat uit een kunstmatig mengsel van acht klonen van *P. trichocarpa* bestaat. De import moet als ongewenst worden beschouwd omdat menging van klonen tot grote problemen bij het kweken en de aanplant kan leiden, waarop ik in dit verband niet uitgebreid kan ingaan. Over de gevoeligheid voor kanker van de acht klonen van 'Brühl' is nog onvoldoende bekend.

Samenvatting

Op basis van EEG-normen is nagegaan van welke van de in de andere EEG-landen in de handel zijnde populiererasen de import in Nederland is toegelaten en van welke niet. Van zeer veel buitenlandse rassen blijkt namelijk, gezien de ervaringen in Nederland en uit literatuur afkomstige gegevens, de import te moeten worden geweigerd. Voor een deel van de andere buitenlandse rassen, waarvan de toelating op basis van de genoemde normen niet geweigerd zal kunnen worden, geldt dat de aanplant in ons land desondanks moet worden afgeraden.

Literatuur

- ¹⁾ H. J. Fröhlich en W. Grosscurth - Züchtung, Anbau und Leistung der Pappeln, Mitteilungen der Hess. Landesforstverwaltung. J. D. Sauerländer's Verlag, Frankfurt am Main.
- ²⁾ H. W. Kolster - Populiererasen in de EEG-landen. Uitvoerig verslag, Band 8 nr. 1 (1967) Stichting Bosbouwproefstation „De Dorschkamp”.
- ³⁾ H. W. Kolster - De populiererasen in de EEG-landen. Populier, 6e jaargang, nr. 4 (december 1969).
- ⁴⁾ R. Koster - Elf nieuwe populierenklonen, ten geleide. Populier, 9e jaargang, nr. 1 (februari 1972).
- ⁵⁾ Graaf C. E. d'Oultremont en V. Steenackers - A propos des nouvelles variétés de peupliers inscrites au contrôle variétal (Arrêté ministériel du 21 avril 1972). Bulletin Soc. Royal Forest. de Belgique - 80 - 3.
- ⁶⁾ M. Sekawin - Approved poplarclones in Italy. Topola, 18e jaargang, Br. 100-101, januari-april 1974.
- ⁷⁾ H. Weisgerber - Die neuen Pappelsorten. Die Holzzucht, 28e jaargang, nr. 1/2 (juni 1974).
- ⁸⁾ Subgroep Bosbouwkundig teeltmateriaal van de EEG - Relevé communautaire des clones de peupliers (469/VI/73-AD).